

TALE TIL FINANSRÅDETS ÅRSMØDE 2015

[KUN DET TALTE ORD GÆLDER]

Tak for invitationen til at tale her i dag.

Jeg står jo her foran jer for første gang. Det er jeg glad for.

Forleden dag afviste et flertal af befolkningen, at vi skulle ændre retsforbeholdet til en tilvalgsordningen.

Jeg er oprigtig ked af resultatet, for jeg mener, at fordelene langt overskygger ulemperne.

Men vi bliver også nødt til at tage resultatet til efterretning!

Vi bliver imidlertid også nødt til at evaluere på, hvor den EU-skepsis stammer fra, og hvad den bygger på.

Hvad vil vi med vores EU-medlemskab ?

Vi skal blive bedre til at fortælle om vores fordele som et lille land af et EU-fællesskab.

Hvad betyder et dansk EU-medlemsskab for vores økonomi, beskæftigelse mv.

Men vi skal også som politikere blive bedre til at fortælle den rigtige historie om vores EU-medlemskab. Ikke alt ondskab stammer fra beslutninger i Bruxelles.

Finanskrisen er bag os. Men der er stadig bump på vejen. Væksten har generelt været svag siden krisen, og den økonomiske aktivitet er endnu ikke på niveau med 2008 her syv år efter krisens begyndelse. De seneste, foreløbige tal fra Danmarks Statistik viser således, at BNP faldt en smule i tredje kvartal efter stigninger i årets første to kvartaler.

Den udvikling understreger vigtigheden af regeringens udspil om vækst og udvikling i hele Danmark, som vi netop har lanceret.

Udspillet indeholder mere end 100 forslag, der skal understøtte væksten i hele Danmark.

Med vækstplanen sætter vi ind på en række områder, som hver især bidrager til at skabe vækst og udvikling. Det gælder bl.a. bedre rammer for landbrugs- og fødevareerhvervet, gode vilkår for produktion og investeringer og liberalisering af planloven.

Den økonomiske udvikling illustrerer den finansielle sektors betydning for samfundsøkonomien godt. IMF har bl.a. peget på, at økonomiske tilbageslag efter finansielle kriser historisk har været dybere og mere langvarige end tilbageslag forårsaget af andre typer stød til økonomien. Finanskrisen er formentlig en del af forklaringen på den beskedne vækst, vi ser i disse år i Europa til trods for, at ECB fortsætte med at føre en meget lempelig pengepolitik. Det understreger vigtigheden af, at vi har en stabil finansiell sektor.

Det går heldigvis den rigtige vej, og fremgangen i økonomien betyder også, at der bliver tjent flere penge i bankerne.

Det er godt, for vi skal have gang i væksten i hele Danmark, og det kræver en velfungerende finansiel sektor. Jeg synes, at I bl.a. bør bruge de bedre tider til at sætte kapital til side.

Velkonsoliderede banker, der er i god afstand fra minimumskravene, har nemmere ved at øge udlånet i opgangstiderne og dermed understøtte væksten i dansk økonomi. Og velkonsoliderede banker har nemmere ved at håndtere de yderligere reguleringsmæssige krav, der kan være på vej.

Der er de senere år gennemført en række initiativer, der har bidraget til at understøtte den finansielle stabilitet. Meget af den nye regulering er kommet fra EU.

Den ansvarlige kommissær for det finansielle område – Jonathan Hill – har lagt op til, at der holdes en "tænkepause", mens man vurderer de samlede effekter af reguleringen. Fra regeringens side bakker vi fuldt ud op om den tilgang.

Ikke desto mindre er der nye tiltag på vej fra Basel-komiteen, som snart kan ramme EU-systemet og dermed få betydning for Danmark. Det vedrører bl.a. et langsigtet likviditetskrav og overvejelser om at sætte grænser for, hvor lave risikovægtene i institutternes interne kapitalmodeller bør være.

Jeg er fuldt ud klar over, at disse krav kan blive en stor udfordring for de danske banker og realkreditinstitutter. Særligt den danske realkreditmodel har som altid lidt vanskeligt ved at passe ind i en harmoniseret EU-ramme.

Jeg har drøftet vores bekymringer med kommissæren så sent sidste mandag i Bruxelles. Det er mit indtryk, at kommissæren er opmærksom på, at der skal være et klart rationale for yderligere regulering. Kommissæren er også opmærksom på de udfordringer, de kommende regler kan skabe for dansk realkredit.

Derudover skal vi i Danmark kun gå videre end EU-kravene, når der er helt særlige grunde til det. Det må i gerne holde mig op på som formand for regeringens EU-implementeringsudvalg.

De nye regler om krisehåndtering af kreditinstitutter, der trådte i kraft den 1. juni, er ved at blive implementeret i praksis. Bankerne og realkreditinstitutterne er ved at udarbejde genopretningsplaner,

Mens afviklingsmyndighederne – Finanstilsynet og Finansiell Stabilitet – er i gang med at udarbejde afviklingsplaner. Jeg vil opfordre til, at I tager dette arbejde meget alvorligt. Målet er jo, at genopretningsplanerne er så gode, at vi ikke får brug for afviklingsplanerne.

Det er ikke en helt enkel opgave for hverken jer eller myndighederne at udarbejde disse planer. Når vi ser ud i Europa, kan vi konstatere, at de andre EU-lande har det på samme måde, og at ingen lande endnu er klar.

I Danmark har vi også behov for at bruge lidt mere tid, og arbejder videre med disse temaer i 2016. Bliver der behov for justeringer af lovgivningen undervejs, er jeg åben for at se nærmere på det. Målet er, at vi er klar med afviklingsplaner og krav til de nedskrivningsegne passiver for alle pengeinstitutter inden udgangen af 2016.

Lad mig understrege, at der i medfør af den gennemførte lovgivning vil blive stillet krav om nedskrivningsegne passiver i pengeinstitutterne.

Spørgsmålet er imidlertid bl.a., hvor store de præcist skal være, hvordan store og små institutter skal behandles, og hvordan kravet skal indfases. Det vil derfor også af denne grund være udtryk for rettidig omhu, hvis I allerede nu forbereder jer på kravene og bygger stødpuder op.

Et andet område af stor betydning for den finansielle sektor er udviklingen på boligmarkedet. Her er det glædeligt, at det generelt går fremad i hele landet.

Det er godt for den enkelte boligejer og for samfundsøkonomien.

Herudover vil regeringens vækststudspil bidrage til vækst og beskæftigelse i landdistrikterne, hvilket også vil styrke boligmarkedet og omsætteligheden af boliger i landdistrikterne.

Jeg hører dog fortsat om områder, hvor det påstås, at det er svært at få lån til at finansiere et boligkøb eller udvidelse af virksomheder.

Og med fare for at gentage mig selv. Danskerne skal have at vide, at det er muligt at låne penge overalt i Danmark.

Som det også fremgår af regeringens vækstplan, vil Finanstilsynet på den baggrund afskaffe den såkaldte 6-månedersregel og indføre mere fleksibilitet i reglerne for rådighedsbeløb ved boligkøb. Ændringerne skal efter planen træde i kraft den 1. juli 2016.

Regeringen er også optaget af, at vi får skabt gode finansieringsvilkår for vores virksomheder, herunder ikke mindst landbruget.

Landbruget er en vigtig drivkraft for udviklingen i landdistrikterne og bidrager herigennem til vækst og udvikling i hele Danmark. Landbruget er et centralt fokusområde i regeringens vækstplan.

Der er endvidere med den fælles forståelse indgået med den finansielle sektor og landbruget i maj 2015 opnået enighed om, at penge- og realkreditinstitutter skal sikre en gældsnedbringelse for effektive landbrug med for høj gæld og/eller ejerskifte på bedrifter, hvor effektiviteten ikke har kunnet løftes tilstrækkeligt. Jeg er glad for, at I står ved at gøre jeres del af arbejdet.

Samtidig vil vi gerne sikre et økonomisk bæredygtigt landbrug og stærkere finansielle rammer på længere sigt.

Derfor vil regeringen i samarbejde med pensionselskaberne søge at etablere en investeringsfond, Dansk Landbrugskapital, hvor staten vil indskyde 500 mio. kr.

Udviklingen af nye produkter og løsninger sker i et højt tempo – se bare på hvordan brugen af Mobilepay og Swipp stiger hastigt – og nye aktører er på

vej ind på markedet med nye og effektive teknologier i rygsækken. Den udvikling vil helt sikkert fortsætte.

Den digitale udvikling udfordrer bankernes forretningsmodeller. Det skal I finde løsninger på. Men det rejser også en række spørgsmål om, hvordan vi regulerer de nye aktører, der kommer ind på markedet.

Digitaliseringen er generelt et område, som regeringen prioriterer højt, da den kan være kilde til højere vækst og på mange måder vil ændre den måde, vores samfund fungerer på.

Et tema er, hvordan vi betaler for varer og tjenesteydelser. Det er omkostningsfyldt for butikkerne at håndtere kontanter, og de nye digitale løsninger skubber på en bevægelse, hvor vi bruger færre og færre kontanter.

Det er vigtigt, at overgangen til digitale betalingsløsninger sker ordentligt. Jeg synes derfor, det er godt, at Betalingsrådet, med inddragelse af repræsentanter for bl.a. de ældre og de handicappede, nu vil se på de muligheder og udfordringer, de digitale betalingsløsninger giver.

EU-Kommissionen har introduceret tanken om at skabe en "kapitalmarkedsunion". Jeg deler ambitionen om at skabe et mere velfungerende indre marked for kapital. Det vil sikre virksomhederne bedre adgang til finansiering, som jo i sidste ende er det, det hele handler om.

Lånemarkederne skal fungere. Det er én forudsætning, som selvfølgelig skal være på plads, men det er ikke tilstrækkeligt. For virksomhederne er det også væsentligt at have god adgang til at rejse egenkapital, både når virksomheden er nyetableret og skal sikre de første investeringer, og når den en dag skal børsnoteres.

I forhold til lånefinansiering, hvor I jo spiller en stor rolle, ser det for erhvervslivet som helhed fornuftigt ud. Analyser, som f.eks. Erhvervs- og Vækstministeriet har udarbejdet, viser, at solide virksomheder, der giver overskud, kan lånefinansiere deres projekter.

Uanset hvor i landet virksomhederne ligger, er det imidlertid fortsat en udfordring for mange små og mellemstore virksomheder, at de har for lidt

egenkapital. Det er vi nødt til at arbejde med. Og det er I nødt til at arbejde med.

Som led i vækststudspillet etableres derfor Dansk Vækstkapital II, som skal skabe bedre muligheder for, at både nye og etablerede virksomheder kan få adgang til egenkapital. Samtidig oprettes en matchingfacilitet i Vækstfonden, hvor Business Angels kan få matchet deres investeringer i nye virksomheder.

Vi skal også blive bedre til at sikre finansiering for de etablerede vækstvirksomheder.

Det er mit mål, at Danmark om 5 år skal have et mere velfungerende børsmarked for SMV'er.

Vi skal arbejde hen mod, at børsmarkedet bliver en reel mulighed for at rejse kapital, også for andre end de helt store virksomheder. Derfor skal vi se på rammevilkårene for at investere i virksomheder.

Jeg kan heller ikke undlade at komme ind på spørgsmålet om formidlingsprovision, som jeg netop har modtaget en rapport om.

Jeg vil arbejde frem mod en model, hvor der i overensstemmelse med direktivet bliver forbud mod formidlingsprovision ved porteføljeplejeordninger, hvorved vi fjerner de potentielle interessekonflikter, der kan være ved disse ordninger.

Jeg mener derimod ikke, det er hensigtsmæssigt med et forbud, når det gælder de selvforvaltede ordninger. Her er der ikke de samme potentielle interessekonflikter, ligesom det er vigtigt at fastholde små investorers adgang til individuel rådgivning.

Til gengæld mener jeg, at det er vigtigt, at der i de selvforvaltede ordninger sker en ordentlig rådgivning af kunderne og produkterne er gennemskuelige.

Det vil jeg gerne invitere til en drøftelse af med henblik på, at vi får fastsat nærmere retningslinier herfor.

I den sammenhæng er det også min klare opfattelse, at det er et væsentligt indsatsområde for jer og for investeringsforeningerne at udvikle og tilbyde flere simple, passivt forvaltede produkter skræddersyet til særligt små investorer. Det håber jeg, I vil tænke videre over.

Afslutningsvist vil jeg gerne takke for et godt samarbejde i det forgangne år. Jeg ser frem til et fortsat frugtbart samarbejde, ikke mindst i forhold til at vi sammen finder nogle løsninger på de udfordringer, vi står over for.

Tak for ordet.